

«MottakerNavn»
«Adresse»
«PostNr» «Poststed»

Trondheim, 17.12.2018

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/13047

Saksbehandler:
Morten Thaulow

Overføring av oppgaver fra fylkesmennene og Miljødirektoratet knyttet til de statlig sikrede friluftslivsområdene og skjærgårdstjenesten

Som ledd i regionreformen skal flere oppgaver knyttet til de statlige friluftslivsområdene og Skjærgårdstjenesten overføres til fylkeskommunene fra fylkesmennene og Miljødirektoratet, med virkning fra 1. januar 2020.

Nærmere beskrivelse av oppgavene som overføres for forvaltning av de statlig sikrede friluftslivsområdene:

Her gis kun en kort beskrivelse av oppgavene. Oppgavene er listet opp slik at alle oppgaver som overføres er nevnt, men innhold og kompleksitet vil variere fra fylke til fylke. Oppgavene er grundigere beskrevet i [DN-håndbok 30-2011 Forvaltning av statlig sikrede friluftslivsområder](#) (under revidering), og vil også bli grundigere gjennomgått gjennom ulike opplæringstiltak for fylkeskommunene i 2019 og påfølgende år.

1. Avgjøre saker om midlertidig omdisponering av de sikrede områdene. Overføres fra fylkesmannen. Gjelder henvendelser fra kommuner og andre om å bruke hele eller deler av de statlig sikrede friluftslivsområdene (uteområder og/eller bygninger) til annet enn friluftslivsformål i inntil 10 år. Kan f.eks. gjelde ønsker om kortvarige arrangementer (konserter, seremonier o.l.) eller mer langvarige omdisponeringer (f.eks. andre offentlig formål). Skriftlig avtale med tiltakshaver vil ofte være nødvendig.
2. Avgjøre saker om mindre grenseendringer, etter nærmere retningslinjer. Overføres fra Miljødirektoratet. Gjelder mindre grenseendringer mot naboeiendommer (f.eks. for å gjennomføre en hensiktsmessig arrondering av eiendommer). Henvendelser kan komme fra kommuner og privatpersoner.
3. Løpende veiledning av kommuner og friluftsråd i enkeltsaker, samt organisert opplæring og veiledning av kommuner og friluftsråd i form av kurs og seminarer. Overføres fra fylkesmannen og Miljødirektoratet. Veiledning i enkeltsaker vil gjerne dreie seg om saker som omfattes av kommunenes og friluftsrådenes drifts- og tilsynsansvar for områdene (f.eks. utføring av tilretteleggingstiltak eller bruk av bygninger i områdene). Den organiserte opplæringen vil gjelde en mer grunnleggende opplæring av kommuner og

friluftsråd om de faglige retningslinjene for forvaltningen av de statlig sikrede friluftslivsområdene.

4. Kvalitetssjekking og ajourføring av friluftslivsmodulen av Naturbase. Overføres fra fylkesmannen og Miljødirektoratet. Gjelder opplysninger/informasjon om de statlig sikrede friluftslivsområdene som er registrert i Naturbase. Fylkeskommunene har allerede i dag tilgang til å kvalitetssikre og ajourføre friluftslivsmodulen i Naturbase via <https://redigering.naturbase.no>. Brukernavn/passord fås ved henvendelse til Miljødirektoratet via epost: naturbase@miljodir.no.
5. Håndtering av deler av bygningsforvaltningen på områdene. Overføres fra Miljødirektoratet og fylkesmannen. Ivareta statens ansvar for bygningsforvaltningen der dette unntaksvis ikke faller inn under det lokale forvaltningsnivåets drifts- og tilsynsansvar. Gjelder kun på områder der staten er grunneier.
6. Håndtering av festeforhold, sameie og rettigheter på de sikrede områdene. Overføres fra Miljødirektoratet. Kun når staten er grunneier. Kan f.eks. være ved festers ønske om innløsning av festetomt eller forlengelse av festeavgift. Kommunen er ansvarlig for innkreving av festeavgift, herunder oppjustering av festeavgift. Helt unntaksvis kan staten eie eiendom i sameie med andre, og det kan forekomme enkeltsaker der fylkeskommunen blir involvert. Kan f.eks. være ved sameieparts ønske om å oppløse sameiet eller lignende.
7. Håndheving av eiendomsretten og grunneierbeføyelser (tilflotts-, beite-, jakt-, fiskerett osv.). Dette kan være ulovlig bruk, nabokrenkelser, grensetvister med mer. Overføres fra fylkesmannen og Miljødirektoratet. Oppgaven er knyttet til friluftslivsområdene som eies av staten v/Miljødirektoratet. Håndtering av rettigheter som tilligger grunneier, f.eks. forvalte jakt- og fiskerettigheter. Videre må det vurderes hvordan ulovligheter og tvister som avdekkes skal håndteres - ved dialog, anmeldelse eller andre skritt.
8. Grensegang eller kartforretning for eiendommer med usikre grenser. Overføres fra fylkesmannen. Fylkeskommunen vil her representere staten som grunneier eller rettighetshaver når det gjennomføres kartforretning eller grensegang for de statlig sikrede friluftslivsområdene. Initiativ til gjennomføring kan bli tatt fra kommunen, naboer eller andre. Fylkeskommunen kan også selv ta initiativ til kartforretning ved usikre grenser.
9. Framskaffe oversikter over tilstanden i områdene, herunder behov for tilrettelegging og opparbeiding. Dette er videreføring av oppgave som fylkeskommunene har i dag.
10. Ivareta statens interesser i jordskiftesaker. Overføres fra Miljødirektoratet. Fylkeskommunene skal ivareta statens interesser i jordskifte- og grensegangsaker som berører friluftslivsområder som eies av staten. I praksis betyr dette å opptre på vegne av staten i saker som bringes inn for jordskifteretten, i de tilfeller hvor saken berører statlig sikret friluftslivsområde som eies av staten.
11. Ivareta statens interesser i plansaker og som nabo. Overføres fra fylkesmannen. Fylkeskommunen skal ivareta statlige interesser som grunneier eller rettighetshaver i arealplaner som berører de statlig sikrede friluftslivsområdene. Som hjemmelshaver (statlig sikrede friluftslivsområder som eies av staten) vil Miljødirektoratet motta nabovarsler som gjelder søknadspliktige tiltak på naboeiendommer. Det vil bli etablert rutiner for at varslene blir oversendt til fylkeskommunene. Fylkeskommunen skal vurdere om varslene gir grunn til å komme med merknader som nabo, og eventuelt svare direkte til tiltakshaver innenfor gjeldende frister for slike varsler.
12. Godkjenne forvaltningsplaner for de sikrede områdene, og sørge for at slike blir utarbeidet. Godkjenning av forvaltningsplaner overføres fra fylkesmannen. Oppgaven er å vurdere om

tiltak i planer som er utarbeidet og innsendt fra kommune/friluftsråd er i tråd med sikringsformålet, utføres på en naturvennlig måte og ikke er ødeleggende for biologisk mangfold og kulturminner. Fylkeskommunen skal gi tilbakemelding til kommune/friluftsråd om resultatet av godkjenningen, og registrere godkjente planer i Naturbase, jf. punkt 4. Fylkeskommunen har allerede ansvar for å sørge for at kommune/friluftsråd utarbeider planer.

13. Gi uttalelse i saker som skal avgjøres av Miljødirektoratet. Overføres fra fylkesmannen. En del forvaltningsoppgaver vil fortsatt ligge igjen hos Miljødirektoratet - f.eks. godkjenning av varig omdisponering av statlig sikrede friluftslivsområder. I slike saker vil Miljødirektoratet innhente uttalelse fra fylkeskommunen (og kommune/friluftsråd) før avgjørelse treffes.

Nærmere beskrivelse av oppgavene som overføres for Skjærgårdstjenesten:

I områder hvor fylkeskommunen er en del av det etablerte samarbeidsgrunnlaget for Skjærgårdstjenesten gjennom egen medfinansiering fra fylkeskommunale midler, så vil fylkeskommunen få to ulike roller. Rollen med å tildele statlige midler er i hovedsak en oppgave av administrativ karakter, mens oppgaven som "medeier" på vegne av fylkeskommunen også kan ha en politisk karakter.

Her gis kun en kort beskrivelse av oppgavene. Skjærgårdstjenesten er etablert gjennom driftsområder, som er et formalisert og geografisk samarbeid mellom flere driftsenheter. For noen av driftsområdene må det foretas nærmere drøftinger for å avklare hvilken ny fylkeskommune som skal ha denne oppgaven.

Fylkeskommunene skal utbetale tildelt statlig driftstilskudd til driftsområdene i Skjærgårdstjenesten, og følge opp Skjærgårdstjenestens bruk og rapportering på midlene. Fylkeskommunene skal også delta på møter i etablerte samarbeidsfora for Skjærgårdstjenesten, og skal også bistå i arbeidet med kurs og kompetanseoppbygging for driftsområdene.

1. Hovedoppgaven er knyttet til å motta søknad fra driftsområdene om statlig driftstilskudd, og å gjennomgå og godkjenne søknad, driftsplan og budsjett for kommende sesong før midlene utbetales. I denne oppgaven inngår også å gjennomgå og godkjenne driftsområdets rapport og regnskap for foregående år. Søknad om statlig driftstilskudd fra driftsområdene har fist 1.februar, og søknad og dokumentasjon skal behandles slik at driftsmidlene kan utbetales senest 1.april, jf. rundskriv fra Klima- og miljødepartementet. I oppgaven inngår også rapportering videre til Miljødirektoratet iht. oppdrag.
2. Delta på møter i driftsområdestyrene på vegne av staten, og representere staten på andre samarbeidsmøter for Skjærgårdstjenesten.
3. Oppgaver knyttet til kurs- og kompetanseoppbygging for driftsområdene etter nærmere avtale.
4. Andre oppgaver ved behov.

Omfanget av oppgavene som overføres

Det er vanskelig å gi en konkret angivelse av omfanget av forvaltningsoppgavene som er beskrevet ovenfor. Omfang og kompleksitet vil variere fra fylke til fylke. Oversikt over antall statlig sikrede friluftslivsområder i fylkene finnes i naturbase.no. Tilbakemeldinger vi har fått fra fylkesmennene anslår at omfanget vil dreie seg om 1-8 ukeverk for oppgavene som overføres fra dem. Hvis man

legger til de oppgavene som overføres fra Miljødirektoratet, så kan omfanget anslås til 2-12 ukeverk per fylke. Men dette anslaget er høyst usikkert, og det må påregnes at omfanget er større de første årene.

Vi tror oppgavene løses mest effektivt gjennom tverrfaglig samarbeid i fylkeskommunen, da det vil være behov for ulik kompetanse i oppgaveløsningen (f.eks. juridisk og friluftslivs-/naturfaglig). Oppgaver kan delegeres til lokalt forvaltningsnivå gjennom fullmakter, hvis dette vurderes som ønskelig og fornuftig.

Oppgavene knyttet til Skjærgårdstjenesten beregnes å ha et omfang på 1-2 ukeverk per fylke som er involvert.

Den videre overføringsprosessen

Miljødirektoratet vil be fylkesmennene om å bistå i opplæring og oppgaveoverføring av fylkesmannens oppgaver knyttet til Skjærgårdstjenesten og statlig sikrede friluftsområder til fylkeskommunene.

Miljødirektoratet vil i løpet av 2019 og påfølgende år gjennomføre ulike tiltak for opplæring av fylkeskommunene, slik at fylkeskommunene vil stå sterkere rustet til å løse de nye oppgavene. Miljødirektoratet vil invitere til en første samling i 2019, sannsynligvis i uke 14 eller 15, og det vil da være ønskelig at fylkeskommunen stiller med tverrfaglig kompetanse i samsvar med innholdet i oppgavene som overføres. Vi kommer tilbake med nærmere informasjon om samlingen.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Terje Qvam
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.